

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Opiones variæ de existentia Angeli in loco.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

nimirum utraque proveniat ex liberalitate & gratia Dei, proveniunt tamen modo dispari; creatio siquidem ita simpliciter est ex liberalitate, & gratia, ut nihil planè supponatur, quod eam exigat; posita verò creatione Angeli exigitur ejus conservatio.

VI. Est ergo in Angelo realis & naturalis inclinatio, & appetitus ad conservationem, fundatus in ipsa ejus natura, & cum ea identificatur, ratione cujus verè ac propriè potest Angelus dici naturà

suà indefectibilis, & incorruptibilis, etiam respectu Dei, non quidem respectu potentia illius absoluta, per hanc enim de rebus omnibus disponit Deus pro libito, & cum naturà legibus dispensat sed ut auctor est Universi, seque naturalibus rerum inclinationibus & exigentiis accommodat, ut in aliis plurimis facile cerni potest: sicut calor in summo habet repugnantiam respectu potentia Dei ordinaria, ut sit in eodem subjecto cum frigore in summo, non respectu potentia absoluta.

destruibilis, non respectu potentia absoluta.

DISPUTATIO LXXI.

De loco Angelorum.

MULTI hic latè disputant de natura loci tum extrinseci, spatii scilicet imaginarii, tum intrinseci, ubicationis nimirum, per quam Angelus red- dicitur loco presens: quæ tamen cum in physicis fusè tractata sint, disputationem de iis denuo isthic non instituum, sed ex philosophia supponam, eaque hic solummodo discutiam, quæ nostro instituto sunt propria, sicque hanc de Angelis materiam, quæ tota penè philosophica est, brevius quàm à plerisque eam disputatam video, expediam

SECTIO PRIMA.

Opiniones varia de existentia Angeli in loco.

I. Quid hic intelligatur per existentiam Angeli in loco.

SSE Angelos in loco indubitatum videtur, nam quod nullibi est, non est, ut cum Aristotele docent philosophi. At verò per esse in loco intelligimus esse hic vel ibi, sicut in Scriptura dicuntur Angeli in deserto ministrasse Christo esurienti, Angelus Gabriël ingressus domum Beatæ Virginis, &c. ergo verè erant illic præsentés. Si tamen hoc tantùm sensu negat quis Angelum esse in loco, nempe quod dimensivè in re aliqua non contineatur, non est reprehendendus.

II. Angelos aliter loco esse præsentés certum est.

Quod ergo in præsentem afferimus, est Angelos esse realiter præsentés, seu indistantes à loco: quod ita certum existimat S. Thomas ut in 2. Dist. 37. q. 3. art. 1. dicat sine hæresi negari non posse, tum ob loca Scripturæ jam posita, tum quia sæpe in divinis litteris dicuntur Angeli esse in Cælo, cecidisse de Cælo, ingressi in porcos, ejectione de corporibus obsessorum, & similia, quæ apertè ostendunt Angelos esse & fuisse à variis locis indistantes. Unde S. Gregorius Nazianzenus oratione 34. inter propticitates Angelorum ponit, quod, inquit, omnia loca peragunt, omnibus ubique impigrè absunt, tum ob ministerii promptitudinem, tum ob naturæ levitatem: Et Tertullianus in Apologia cap. 22. sic habet: Omnis spiritus ales est, hoc est Angeli & Demones: igitur momento ubique sunt, totus orbis illis locus unus est, quid ubique geratur tam facile sciunt, quam enuntiant, velocitas divinitus creditur, quia substantia ignoratur. Quando verò dicunt Angelos esse ubique, declarant se non intelligere eos esse ubique

actu, sed potentia, seu pro libito posse locum quemcumque brevissimo tempore occupare.

Prima igitur sententia, quam cum quibusdam antiquioribus sequitur Vasquez 1. p. Disp. 188. cap. ultimo, Angelum ait esse in loco per unionem ad corpus, per quam tamen affirmare videntur, Angelum non distare immediatè ab aliis locis, ut à centro, polis mundi &c. Sed mediatè, ratione scilicet corporis, quod ab his distat immediatè.

III. Prima sententia est Angelum esse in loco per unionem ad corpus.

Secunda sententia est Thomistarum qui universim affirmant Angelum esse in loco per actionem transeuntem, quam circa corpus illud exercet: ita Ferrara 3. contra Gentes cap. 68. & alii, licet in modo defendendi differant; aliqui enim volunt Angelum ita esse præsentem per operationem, ut ratione hujus solius dicatur esse in loco, ita ut substantia Angeli non sit verè & substantialiter præsentis, ac proinde solum sit præsentis præsentia virtutis, sicque non formaliter, sed virtualiter: alii tamen ita volunt Angelum esse in loco per operationem, ut ipsa operatio vel reddat formaliter & adæquatè substantiam Angeli præsentem loco, vel saltem inadæquatè. Unde hic postremus modus absolutè affirmat Angelum verè esse in loco, non per potentiam solum, sed præsentiam, quod non facit primus, sed tantum ait præsentem esse quoad potentiam.

IV. Secunda sententia ait Angelum esse in loco per actionem transeuntem.

Tertia sententia est nonnullorum, qui dicunt esse spiritum in loco, vel per actionem circa corpus, modo jam dicto, vel econtra per passionem in spiritu à corpore receptam, quæ ratione demones & animas aiunt esse in inferno, esto nihil isthic agant, sed patiantur.

Præsentia formalis est virtualis.

V. Tertia sententia hoc fieri vult per actionem aut passionem.

Quarta demum sententia est Cajetani, qui ut Angeli sint in Cælo, sufficere ait, quòd ibi sint in beatitudine, & fruuntur Deo. Afferere proinde videtur ad hoc sufficere actionem etiam immanentem, puta

VI. Quarta sententia adest sufficere actionem immanentem.

tem, puta intellectus aut voluntatis ut Angelus sit in loco.

SECTIO TERTIA.

Sitne Angelus in loco per operationem.

SECTIO SECUNDA.

Angelus non est in loco per unionem ad corpus.

I. *Vi Angelus sit in tempore, non est necessarium ut uniatur motui.*

Dico primò, Angelum esse in loco, non est illum reali & Physicà unione conjungi corpori: ita Suarez lib. 4. de Angelis, cap. 6. Hurtado Disp. 12. Metaphys. sect. 6. Tannerus q. 2. disp. 3. & alii communiter. Probatur primò: ut Angelus aut res alia spiritualis sit in aliquo tempore, non requiritur ut per realem & physicam unionem conjungatur motui reali, Cœlorum exempli gratiâ, multi namque Angeli sunt, qui huic aut alii motui physico non uniuntur physicè, & nihilominus sunt in hoc instanti ac tempore, & fuerunt etiam in tempore præterito, ergo nec ut Angelus sit in loco requirit unionem physicam cum re corporeâ, eadem quippe utriusque est ratio.

II. *Vnio ad corpus parum facit ad existentiam Angelum in loco.*

Probatur secundò: nec enim aliud requiritur ut Angelus sit præfens, etiam alicui corpori, quàm ut sit ab eo indistans, seu ut eandem cum illo distantiam habeat & indistantiam, vel à tali parte spatii imaginarij, vel à centro terræ, polis mundi &c. secundum diversas sententias; sed hoc habere potest sine unione physicà cum illo corpore, solum enim dicit talem cum illis partibus correspondentiam, quâ posita, planè abs re est omnis ulterior unio physica.

III. *Vi Angelus distet, vel non distet à re aliqua corporeâ, non est opus ut habeat partes.*

Dices cum Vasquez citato, si haberi posset distantia illa vel indistantia à punctis fixis sine unione physica, sufficere quidem illam, sed Angelus per se distare nequit, vel non distare immediatè, cum extrema seu partes non habeat. Sed contra, ut enim distet, vel non distet à re aliqua, nil opus ut habeat extrema, seu partes realiter distinctas: si enim hujusmodi partes non requirantur, ut Angelus per realem & physicam unionem conjungatur corpori, à fortiori non requiritur ut ab eo sit indistans. Confirmatur: Deus quippe est intimè præfens rebus, & ab iis indistans sine extremis, & distinctione partium, utpote quas nullas habet, ergo & res omnes spirituales & indivisibiles id habere possunt sine partibus realiter distinctis.

IV. *Angelus, manens eadem unione ad corpus mutat locum.*

Tertiò probatur: Angelus intimè præfens rei alicui corporeâ, mutat sæpè locum manens adhuc eodem modo intimè eidem præfens, & unitus, ut secundum multos intelligentia manens intimè præfens determinatè alicui parti suæ sphaeræ, simul cum illa circumvolvitur; & secundum omnes anima intimè præfens corpori mutat locum quoties homo movetur, ergo non est in loco formaliter per unionem illam physicam ad corpus, cum manente illa, anima in alio & alio loco existat. Deinde sicut corpus potest immediatè respicere spatium aliquod, vel puncta fixa, cur idem præstare nequit spiritus. Est ergo Angelus in loco independentè ab hujusmodi unione physica, & consequenter independentè etiam ab illa in majore vel minore loco esse potest, & ab hoc in illum se pro libito transferre.

Dico secundò, Angelus non est formaliter in loco per operationem transeuntem circa corpus aliquod exercitam: ita Suarez de Angelis lib. 4. cap. 4. Hurtado & alii citati. Probatur: vel enim volunt Angelum esse in loco per solum operationem transeuntem, ita ut per suam substantiam verè & formaliter non sit præfens in aliquo loco, vel corpore, sed solum præfentiâ virtutis, seu virtualiter, vel saltem quòd operatio sit partialis ratio constituendi Angelum in loco, modo supra explicato in relatione secundæ sententiæ. Primum dici non potest ob loca Scripturæ jam posita, & insuper Tobia 12. dicitur Raphaël ligasse demonem in partibus deserti. Item Apocalypsis 19. & 20. ligari dicitur in inferno: nihil etiam apud Sanctos Patres frequentius, quàm Angelos nobis adesse locis omnibus, & horis, & alia hujusmodi, quæ apertè ostendunt Angelos, non secundum virtutem tantum, sed etiam substantiam esse variis locis præfentes.

I. *Declaratur quo pacto Angelus non sit in loco per operationem.*

Demon ligatus in deserto, & in inferno.

Quod etiam dici nequeat secundum, nempe operationem esse partialem rationem, per quam Angelus constituitur in loco, probatur: in primis enim alius est conceptus existentie in loco, alius operationis, esse siquidem in loco, ut supra dicebamus, aliud nihil est, quàm esse à loco indistantem, vel existere in tali distantia à centro mundi, punctis fixis &c. sed in hoc conceptu præcisè nulla involvitur actio; nullo ergo fundamento requiritur actio, ut Angelus sit in loco. Confirmatur: corpus esse potest in loco sine actione transeunte in aliud corpus; ergo & spiritus: patet consequentia, quocumque enim modo explicatur existentia illa corporis in loco, poterit etiam explicari existentia spiritus: antecedens verò probatur, alias namque dabitur processus in infinitum in existentia locali cujuscumque corporis.

II. *Alius est conceptus existentie in loco, alius operationis.*

Corpus esse potest in loco sine actione, ergo & spiritus.

Secundò probatur: ponamus actionem illam externam esse, quòd imprimat impetum in corpus illud per hanc actionem, non est Angelus in uno loco quàm in alio, cum possit in quocumque loco impetum in corpus illud imprimere, idque per eandem actionem, primò enim æque absoluta à loco est actio productiva impetus ac impetus ipse, & alia qualitates; nec enim magis in conceptu actionis involvitur ubicatio, quàm in conceptu unionis, aut alterius entitatis modalis, vel absolutæ. Deinde si actio sit ubicatio, certè est ubicatio potius respectu impetus, quem producit, & corporis cui eum imprimat, quàm respectu producentis; impetum quippe & corpus afficit intrinsecè, agens tantummodo extrinsecè: unde quando Deus effectum in re aliquâ producit, non dicitur esse in loco per actionem illam transeuntem, sicut nec unum corpus quando agit in aliud, ergo agens non constituitur in loco per hujusmodi actionem; nec enim rectè quis hoc ad solum spiritum, imò & ad spiritum creatum restrinxerit, nisi petendo principium.

III. *Actio illa est ad omnia loca indifferens, ergo per eam Angelus non est magis in uno loco, quàm in alio.*

Probatur tertiò: Angelus siquidem, & omne agens creatum spirituale, est mutabilis secundum locum, ergo non constituitur in loco per actionem extrinsecam, primò quia tunc Deus esset

IV. *Cum spiritus creatus, sit loco mutabilis, non constituitur in loco per actionem extrinsecam.*